

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.2.2.2014.JŻ

**Pani
Maria Marciniak
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Czyżewie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) w zw. z art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 31 ust.1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.) w dniach 30-31.01.2014 r. pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w składzie:

1. Marek Kiryluk - inspektor wojewódzki - (upoważnienie nr 1/2014 znak: PS.I.431.2.2.2014 z dnia 15.01.2014 r. wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej).
2. Joanna Żukowska - inspektor wojewódzki - przewodnicząca zespołu kontrolnego (upoważnienie nr 2/2014 znak:PS.I.431.2.2.2014z dnia 15.01.2014 r. wydane na podstawie upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej), przeprowadzili kontrolę, w trybie zwykłym, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czyżewie, ul. Mazowiecka 34, 18-220 Czyżew zwany dalej GOPS, Ośrodkiem.

O przeprowadzeniu kontroli, dokonano wpisu w książce ewidencji kontroli Urzędu Miejskiego w Czyżewie pod poz. nr 1/2014.

Przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą: Prawidłowość działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, w okresie od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm., aktualna publikacja Dz.U. z 2012 r., poz.1228 z późn. zm.), zwaną dalej ustawą, na podstawie § 5 statutu z dnia 21 grudnia 2010 r. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czyżewie (Dz. Urz. Woj. Podl., z 2011 r. Nr 267 poz.3181).

Osobą upoważnioną do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w tych sprawach, a także do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust.1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy (upoważnienie Burmistrza Czyżewa z dnia 08.09.2011 r. wydane na wniosek Kierownika Ośrodka z dnia 02.09.2011r.) jest pracownik zatrudniony w GOPS na stanowisku referenta ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Powyższe upoważnienie powinno zostać wydane od 14 czerwca 2010r. tj. od dnia obowiązywania art.8 a-c ustawy.

Wszystkie dokumenty związane z realizacją przedmiotowego zadania, w kontrolowanym okresie podpisane zostały przez upoważnioną osobę, za wyjątkiem informacji o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego (opisanego w arkuszu ustaleń nr 14), podpisanej przez Kierownika Ośrodka, na podstawie nieaktualnej uchwały Nr XX/113/08 Rady Gminy Czyżew- Osada z dnia 19 grudnia 2008 r. w

sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Czyżewie – Osadzie do załatwienia indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej. Stosowne upoważnienie powinno zostać wydane od 14 czerwca 2010r. tj. od dnia obowiązywania art.8 a-c ustawy.

Z dniem 1 grudnia 2013 roku Burmistrz Czyżewa upoważnił Kierownika Ośrodka do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, na czas nieobecności pracownika realizującego zadania wynikające z ustawy.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał kierownik GOPS oraz referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Ocenę kontrolowanej jednostki dokonano na podstawie następujących ustaleń:

W ewidencji GOPS w okresie od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia kontroli zarejestrowanych było 35 dłużników alimentacyjnych (informacja z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 31.01.2014r.), w tym: 22 dłużników zamieszkiwało na terenie gminy, 12 dłużników przebywało na terenie innych gmin oraz 1 zamieszkiwał za granicą.

W kontrolowanym okresie, pod względem legalności i rzetelności porównano zgodność działań podejmowanych przez GOPS z przepisami wynikającymi z ustawy, w stosunku do 14 akt dłużników alimentacyjnych, wybranych losowo z teczek dłużników, udostępnionej przez pracownika GOPS.

W wyniku powyższych czynności stwierdzono, że GOPS podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

a) **jako organ właściwy dłużnika**, zwany dalej OWD, tj.:

- 1) przeprowadzał wywiad alimentacyjny z dłużnikiem, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odebrał od dłużnika alimentacyjnego oświadczenie majątkowe zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy,
- 2) przekazywał informacje do komornika oraz organu właściwego wierzyciela z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych (w tym wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji),
- 3) informował wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach,
- 4) zobowiązał dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukującą pracy oraz informował właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- 5) wszczynał postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- 6) wydawał decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- 7) kierował wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika,
- 8) ustanawiał przedstawiciela do doręczeń dla osób nieobecnych,
- 9) występował z wnioskiem do starosty o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy, w przypadkach gdy ustała przyczyna zatrzymania prawa jazdy,
- 10) składał wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553 z późn. zm.),
- 11) informował dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości dłuższej niż 6 miesięcy (w 3 przypadkach działający jako OWW).

b) **jako organ właściwy wierzyciela**, zwany dalej OWW (w 3 przypadkach działający również jako organ właściwy dłużnika) tj.:

- 1) przekazywał dłużnikom oraz organowi właściwemu dłużnika informacje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa, określonych w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy,

- 2) zgłaszał do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych. Podstawą zgłoszeń była *umowa o współpracy pomiędzy Burmistrzem Czyżewa a Spółką Akcyjną InfoMonitorem Biurem Informacji Gospodarczej z siedzibą w Warszawie zawartą w dniu 04.02.2009 r.*,
- 3) kierował wnioski do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 4) wszczynał postępowanie z urzędu przed wydaniem decyzji administracyjnej w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 5) wydawał decyzje administracyjne w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 6) kierował upomnienia oraz wystawiał tytuły wykonawcze, **za wyjątkiem przypadków opisanych w arkuszach ustaleń nr 9 i 10.**

Ośrodek działający jako organ właściwy wierzyciela lub dłużnika w sprawach o roszczenia alimentacyjne, nie korzystał z uprawnień dot. wytoczenia powództw wobec innych osób uprawnionych do alimentacji, tłumacząc to niechęcią dłużników do wskazywania osób zobowiązanych do alimentacji.

Pod względem rzetelności, na podstawie wszystkich skontrolowanych akt spraw stwierdzono, że działania wobec dłużników były podejmowane przez GOPS we właściwej formie, zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawą Kodeks postępowania administracyjnego.

Nieterminowo realizowano działania wobec dłużników alimentacyjnych, wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541, z późn. zm.) w zakresie:

- kierowania informacji do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z FA osobie uprawnionej, **dot. akt opisanych w arkuszu ustaleń nr 9,**
- kierowania wniosków do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego, **dot. akt opisanych w arkuszu ustaleń nr 9,**
- wszczynania postępowania z urzędu, przed wydaniem decyzji administracyjnej w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, **dot. akt opisanych w arkuszu ustaleń nr 13,**
- wydawania decyzji administracyjnej w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, **dotyczy akt opisanych w arkuszach ustaleń nr 2,5-9.**
- wydawania upomnień do dłużnika, **dotyczy akt opisanych w arkuszach ustaleń nr 2,5-9,**
- wystawiania tytułów wykonawczych, **dotyczy akt opisanych w arkuszach 2,5,10.**

Powyższe czynności podejmowane z opóźnieniem miały wpływ na prawidłową realizację obowiązków wynikających z ustawy.

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

- w podstawie prawnej wezwania kierowanego do dłużnika do stawienia, w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego powołano się na uchwałę Rady Gminy, która utraciła swoją moc, **dotyczy wszystkich kontrolowanych akt,**
- decyzje w sprawie zwrotu przez dłużnika świadczenia z funduszu alimentacyjnego zawierały zapis, iż zwrotu należności należy dokonać w terminie *30 dni od daty otrzymania decyzji*, właściwym jest zapis *30 dni od uprawomocnienia się decyzji*, **dotyczy wszystkich kontrolowanych decyzji w sprawie zwrotu,**
- w aktach dłużnika brak stosownego dokumentu (orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności), od którego zależało podjęcie dalszych działań przez organ, **dotyczy akt opisanych w arkuszu ustaleń nr 3.**

Ponadto w kontrolowanych aktach spraw stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nie wystawiono tytułu wykonawczego po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu, **dotyczy akt opisanych w arkuszu ustaleń nr 9 i 10,**
- nie poinformowano organu właściwego dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, **dotyczy wszystkich kontrolowanych akt. Z art. 27 ust.7a ustawy wynika, że organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach dłużnika, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy, po dokonaniu wpisu do biura informacji gospodarczej,**
- nie zwrócono się z ponownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika (w przypadku nie otrzymania odpowiedzi na wniosek organu z roku 2012 i 2013), **dotyczy akt opisanych w arkuszu ustaleń nr 5.**

Wykaz skontrolowanych akt zawierających stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia opisano w arkuszach ustaleń z kontroli nr 1- 14.

Mając na uwadze powyższe nieprawidłowości i uchybienia, wykonywanie zadań w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień były niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, rozporządzenia w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz przepisów kodeksu postępowania administracyjnego.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości było:

- podejmowanie działań w stosunku do dłużników z opóźnieniem,
- nieterminowe przeprowadzanie postępowania egzekucyjnego,
- niewywiązywanie się z obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia są pracownik realizujący zadania wynikające z ustawy, zatrudniony w Ośrodku na stanowisku referenta ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem realizacji ustaw kierownik Ośrodka.

Do projektu wystąpienie pokontrolnego znak: PS-I.431.2.2.2014.JŻ. z 20 lutego 2014 r. nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

- 1) niezwłoczne podejmowanie wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, w tym występowanie do organu właściwego dłużnika z ponownym wnioskiem o podjęcie działań, w przypadku nieotrzymania odpowiedzi,
- 2) terminowe podejmowanie działań wobec dłużnika, tj.:
 - a. kierowanie informacji do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego osobie uprawnionej,
 - b. kierowanie wniosków do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
 - c. wszczynanie postępowania z urzędu przed wydaniem decyzji administracyjnej w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - d. wydawanie decyzji administracyjnej w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - e. kierowanie upomnień do dłużnika,
 - f. wystawianie tytułów wykonawczych.

- 3) właściwe przekazywanie organowi właściwemu dłużnika oraz dłużnikowi informacji o zobowiązaniu dłużnika wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 i 2 ustawy, tj. po dokonany wpisie do biura informacji gospodarczej,
- 4) w podstawie prawnej wezwania kierowanego do dłużnika do stawienia, w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, powoływanie się na aktualne przepisy prawa (dot. upoważnień do wydawania decyzji),
- 5) gromadzenie dokumentów potwierdzających określony stan faktyczny (dot. orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności), w celu podjęcia dalszych działań,
- 6) w decyzjach w sprawie zwrotu przez dłużnika świadczenia z funduszu alimentacyjnego, sformułowanie zapisu dotyczącego terminu wpłaty należności, zgodnego z obowiązującym prawem.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybienia.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach i wskazanie terminu, w którym działania te zostaną wykonane.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Andrzej Kozłowski
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pani Anna Bogucka – Burmistrz Czyżewa
2. a/a